

Delårsrapport aug 2020

Piteå kommun

Delårsrapport

Louise Mörk
Ordförande

Malin Westling
Förvaltningschef

Periodens händelser

- Ny organisation på förvaltningsnivå med ett tydliggörande av fyra avdelningar.
- Strömbackaskolan och Grans Naturbruksgymnasium bedrev fjärrundervisning under större delen av vårterminen efter regeringens och Folkhälsomyndighetens rekommendation till följd av utvecklingen av Covid-19 i Sverige.
- Utifrån sjukfrånvaro kopplad till Covid-19 har personal i grundskolans icke lagstadgade verksamheter omdisponerats till den lagstadgade verksamhet.
- All personal i förskola och grundskola har påbörjat utbildningen i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, SKUA.

Ekonomi

Utfall (tkr)

	Jan - Aug 2020	Jan - Aug 2019	Prognos helår 2020	Utfall helår 2019
Intäkter	111 696	130 954	180 035	180 050
Kostnader	-678 933	-686 678	-1 082 336	-1 073 892
Nettokostnad (exkl kapitalkostnad)	-567 237	-555 724	-902 301	-893 842
Anslag (skattemedel)	571 289	555 602	911 249	907 317
Internränta	-162	-113	-243	-296
Avskrivning	2 137	685	-3 205	-6 596
Periodens utfall	6 027	450	5 500	6 583
Investeringar	3 094	2 035	8 676	8 154

Budgetavräkning (tkr)

	Nettokostnader (inkl. kapitalkostnader)	Periodbudget	Periodens utfall	Helårsprognos
Nämnd och central förvaltning	-24 715	-26 319	-1 605	3 100
Förskola övergripande	136 191	143 323	-4 522	0
Förskola avdelningschef och rektorsområden	14 415	9 894	7 133	3 250
Grundskola och fritidshem övergripande	74 099	238 585	3 234	0
Grundskola och fritidshem avdelningschef och rektorsområden	238 243	77 333	342	0
Strömbacka gymnasium	118 275	120 335	2 060	0
Grans naturbruksgymnasium	268	0	-268	-850
Musik- och kulturskola	8 485	8 138	-347	0
Summa	565 261	571 289	6 027	5 500

Analys

Ekonomi

Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser

Uppfyllt i hög grad

Att hålla budgetramen genom effektiv hushållning av disponibla resurser innebär för Barn- och utbildningsnämnden att säkerställa en hållbar ekonomi över tid. Detta kräver åtgärder för att bedriva verksamheter på ett kostnadseffektivt

sätt med bibehållen kvalitet.

Stora utmaningar väntar och investeringsbehovet inom Utbildningsförvaltningen är stort. Barn- och utbildningsnämnden bedömer att verksamheterna bedrivs enligt ändamål och med god ekonomisk hushållning.

Resultatet för perioden visar överskott om cirka 6 mkr, vilket är en förbättring om cirka 5,6 mkr jämfört med samma period 2019.

Covid-19 har påverkat avdelningarnas ekonomi i olika omfattningar. Förskolan (avd.chef och rektorsområden) redovisar fram till sista augusti överskott om 7,1 mkr. Överskottet beror på omfördelningar av personalresurser inom förskoleverksamhet som en effekt av pandemin. Under stora delar av vårterminen och sommaren har det varit hög frånvaro bland förskolepersonal men också bland förskolebarn vilket har möjliggjort för rektorerna att omfördela personal mellan avdelningar och förskolenheter. Detta har lett till att behovet av timvikarier minskat markant vilket genererar ekonomiskt överskott. Omfördelningen av personalen har fungerat förhållandevis bra i och med att personalen har varit lojala och ställt upp att stötta verksamheten under krisperioden. Att fortsätta arbeta på det här sättet på sikt bedöms inte vara hållbart. Personalens arbetsmiljö försämrats oerhört och det kan leda till kostsamma sjukskrivningar i framtiden.

Grundskolans redovisar överskott om cirka 0,3 mkr för perioden. Skolan har haft höga personalkostnader under vårterminen vilka är hänförliga till Covid-19. Personalf frånvaro på grund av sjukdom måste ersättas med vikarier vilket har överskridit vikariebudgeten på de flesta enheterna.

Strömbäcksskolan redovisar överskott för perioden om cirka 2 mkr. Överskottet beror främst på att lärverktyg har beställts senare än vanligt vilket betyder att kostnaden kommer att komma under hösten. Högt elevantal från andra kommuner som studerar på Strömbäcksskolan har genererat högre intäkter än budgeterat.

Grans naturbruksgymnasium redovisar ett resultat om cirka -03 mkr för perioden. Helårsprognosen visar på ett budgetunderskott om -0,8 mkr. Minskade intäkter för hyror och matförsäljning kopplad till distansundervisning under våren på grund av Covid-19 utgör största delen av underskottet. På grund av en mycket dålig kornskörd under förra året så har Grans varit tvungen att stödköpa foder till lantbruksdjuren vilket gjort att foderkostnaderna ökat kraftigt i år.

Upparbetat investeringsmedel per sista augusti är cirka 30,2 mkr. För 2020 prognostiseras att cirka 60,2 mkr kommer att upparbetas i olika investeringsprojekt. De mest kostsamma projekten är Pitholmsskolan, Strömnäsbackens förskola och förskolan som byggs i gamla hälsocentralen i Norrfjärden. På grund av förseningar i projekten sammanfaller den kostsamma fasen för de båda projekten till 2020, vilket kommer att överskrida årets budget för investeringar.

Barn- och utbildningsnämndens helårsprognos för 2020 är överskott om cirka 5,5 mkr. Prognosen baseras delvis på förskolans prognostiserad överskott om 3,2 mkr. Renodlingsprojektet av fastigheter har medfört minskade lokalkostnader för Utbildningsförvaltningen med cirka 1,1 mkr under 2020. Schablonintäkterna från Migrationsverket bedöms uppgå till cirka 2 mkr för hela 2020. Dessa intäkter är för osäkra för budgetering eller prognostisering av storlek under första halvåret.

Personal

Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Helt uppfyllt

Piteå har en stor andel behörig personal, särskilt inom förskola och grundskola där andelen personal med pedagogisk högskoleexamen är cirka 14% högre än i genomsnittskommunen. Inom förskolan har 65,9 % av personalen pedagogisk högskoleexamen. I grundskolan har 97 % av lärarna pedagogisk högskoleexamen vilket tangerar bästa utfall av landets alla kommuner. I gymnasieskolan har 92 % en lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, vilket ligger över riksgenomsnittet och är en förbättring med 4 % jämfört med förra året.

Kompetensförsörjning är en fortsatt utmaning i hela kommunen, inte minst inom Utbildningsförvaltningen. Genom att bedriva verksamheter som har rätt förutsättningar för att uppnå goda resultat och erbjuda barnomsorg och utbildning av hög kvalitet blir Piteå kommun en attraktiv arbetsgivare inom samtliga skolformer. Det genomförs ett kontinuerligt utvecklingsarbete genom att följa Barn- och utbildningsnämndens strategiska kompetensförsörjningsplan för att säkerställa kompetensförsörjningen de kommande åren.

Piteå har även i ett samarbete med Norrbottens kommuner samt universiteten i Luleå och Umeå fört dialog om vilka strategier som behövs i kommunerna för att möta framtida kompetensförsörjningsbehov.

Efter tidigare kvalitetsgranskning från Skolinspektionen om språk- och kunskapsutveckling för barn och elever med annat modersmål än svenska konstaterades att undervisningen i den svenska skolan inte gynnar flerspråkiga elever i tillräckligt hög grad och att bristerna i många förskolor och skolor gäller generella svagheter i arbetet med språk- och kunskapsutveckling. Många lärare och pedagoger saknar kunskap om hur man kan arbeta med språk-och

kunskapsutvecklande och under våren har all personal inom förskola och grundskola påbörjat utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som Nationellt centrum för svenska som andraspråk har tagit fram på uppdrag av Skolverket.

Covid-19 bekräftades ha kommit till Sverige i början på 2020. Sjukfrånvaron har påverkats negativt och i förhållande till samma period förra året har den försämrats med 0,4 procentenheter, från 4,3 % till 4,7 % för tillsvidareanställd personal. Kvinnors sjukfrånvaro ligger på 5,1 % och mäns sjukfrånvaro ligger på 3,3 %.

Inom förskoleverksamheten är sjukfrånvaron 6,9 % för kvinnor respektive 4,7 % för män, vilket kan förklaras av ett fysiskt slitsamt arbete samt hög smittorisk. Lägst är sjukfrånvaron inom gymnasieverksamheten med 2,7 % men där sjukfrånvaron är lite högre bland kvinnor med 2,8 % jämfört med män med 2,6 %. Könsfördelningen är mer jämn än andra skolformer vilket kan förklara den förhållandevis lika sjukfrånvaron. Utbildningsförvaltningen fortsätter arbetet med att sänka sjukfrånvaro. Förskolan har påbörjat arbetet för att öka frisktalet så att sjukskrivningarna minskar från 6,1 % till 4,5 % för att nå Piteå kommuns mål inom en treårsperiod. Rektorena ser över hur man jobbar främjande och förebyggande i sina respektive områden för ett ökande frisktal.

Covid-19 har inneburit en annorlunda vårtermin även för elevhälsopersonalen i Piteå kommun. Även om grundskolans elever kunnat gå i skolan har högre frånvaro och restriktioner påverkat Elevhälsans arbete. Distansstudier påbörjades den 17 mars på gymnasieskolorna och det medförde stora förändringar för elevhälsans personal, lärare och gymnasieelever.

Skolsköterskorna på grundskola och gymnasium har prioriterat hälsosamtal och vaccinationer i första hand eftersom dessa åtgärder är lagstadgade. Skolsköterskorna upplever att de har fått ta mycket av hälsocentralens uppgifter då vårdnadshavare känt sig tryggare att kontakta skolsköterskan än den egna hälsocentralen. De har trots detta uppnått mycket god vaccinationstäckning.

Strategiska områden och prioriterade mål

Prioriterade mål

Under 2019 föddes 65 fler barn i Piteå kommun jämfört med 2018. Utvecklingen har dock avstannat och under första halvåret 2020 har födelsetalen sjunkit något och fram till sista augusti är antal födda barn i Piteå kommun 74 barn färre än samma period förra året. Utvecklingen och födelsetalen ligger nu i paritet med 2018 års volymer.

Piteå kommuns befolkningsprognos för de kommande åren med ett ökande antal barn i kommunen ser ut att vara konstant vilket är ett incitament för att arbeta proaktivt med utvecklingsinsatser för att tillhandahålla förskolor, skolor och fritidshem med god kvalitet. Insatserna pågår i alla väderstreck och därmed understödja tillväxt i kommunens största landsbygdsorter.

Barn och unga - vår framtid

Uppfyllt i hög grad

90 % av kommunens barn i åldrarna 1-5 år går i förskolan och av dessa går 94 % inom kommunal regi. Det är mer än för de flesta av landets kommuner och även mer än för strukturellt jämförbara kommuner. Att förskoleverksamheten växer innebär förstas utmaningar när det gäller att hålla samma goda kvalitet och service gentemot vårdnadshavare, men fortfarande får nästan alla sökande plats utifrån önskat placeringsdatum och där ligger Piteå i topp bland landets kommuner. Personaltätheten med i genomsnitt fem barn per årsarbetare har bibehållits över tid och ligger i nivå med läns- och riksnivån för kommunala förskolor. Piteå kommun tillhör de 25 % bästa kommunerna i landet vad gäller medborgarnas nöjdhet med förskolan.

Personaltätheten i fritidshemmen är hög i ett nationellt perspektiv – i genomsnitt 16,4 elever per heltidstjänst jämfört med rikets 20,4 – vilket ger goda förutsättningar för en hög kvalitet i fritidshemmet.

Den psykiska hälsan har försämrats över tid både i Piteå och i riket, särskilt bland flickor. Det har ett ömsesidigt samband med den upplevda ökade stressen över skolarbetet. För 2020 ses dock en förbättring; i åk 7 är 26,7 % av flickorna stressade över skolarbetet, vilket är en minskning med 9,3 procentenheter jämfört med 2019 års statistik. Barn- och utbildningsnämnden har antagit riktlinjer för skolans elevhälsa och förskolans barnhälsa för åren 2019 –

2022. Riktlinjerna ger en tydlig översikt av grundskolans och gymnasieskolans elevhälsa samt förskolans barnhälsa, samt beskriver dess uppdrag och mål.

Utbildning, arbete och näringsliv

 Uppfyllt i hög grad

På grund av utbrottet av Covid-19 har verksamheterna inom Barn- och utbildningsnämnden anpassats för att följa regeringens och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Förskolor, grundskolor samt gymnasiesärskolan har hållits öppna under vårterminen 2020 och åtgärder för att minska eventuell smittspridning inom verksamheten har vidtagits.

Strömbackaskolan och Grans Naturbruksgymnasium har bedrivit fjärrundervisning under större delen av vårterminen. Eleverna i de olika programmen fick möjlighet att besöka skollokalerna vid olika tillfällen och i mindre grupper för att genomföra olika praktiska moment eller prov.

Alla grundskoleelever i årskurs 8 och 9 ska genomföra praktisk arbetslivsorientering (PRAO) som ska omfatta tio dagar sammanlagt. Gymnasieelever ska också fullfölja minst 15 veckor arbetsplatsförlagt lärande (APL) alternativt arbetsplatsförlängd utbildning (APU). På grund av rådande omständigheterna beslutade Barn- och utbildningsnämnden att inte genomföra PRAO för grundskolan och APL för gymnasieskolan under vår- och höstterminerna 2020.

Piteå kommuns skolväsende uppvisar generellt goda resultat över tid och står sig väl i en nationell jämförelse. Exempel på det är att förskolan håller en hög kvalitet och service gentemot medborgarna, fritidshemmet är väl rustat med pedagogisk kompetens och en stor andel elever når kunskapskraven i grundskolan och klarar av gymnasieskolan inom tre år.

Sett över tid är gymnasiebehörigheten i Piteå mycket god i förhållande till både länet och riket. Piteå tillhör toppskiktet av skolkommuner med bäst gymnasiebehörighet både bland flickor och pojkar. Samma sak gäller andelen elever som klarar samtliga kunskapskrav i alla kurser i årskurs 9. I sina analyser lyfter rektorerna ett gott arbete med särskilt stöd och elevhälsa, höga förväntningar på eleverna, stabil personalkultur, sammanhållning och inställningen att alla elever är allas elever som framgångsfaktorer.

Inför höstterminens gymnasieantagning har söktrycket på Barn- och fritidsprogrammet varit högt och även inför läsåret 20/21 har två klasser startats. Förstahandssökande till Barn- och fritidsprogrammet har ökat de senaste tre åren från 37 sökande läsåret 18/19 och 48 sökande läsåret 19/20 till 53 sökande läsåret 20/21. Några faktorer till ökat intresse för utbildningen bedöms vara ökad kvalitet på utbildningen med fokus på utveckling av APL; Marknadsföring av bland annat personal från förskola, i Strömbackaskolans öppna hus, rekryteringsmässan, osv; Samarbeta med branschen genom programråd och APL och möjlighet till jobb efter studenten inom främst förskolan. Sammanlagt visar gymnasieskolan en mycket positiv utveckling under de senaste fem åren. Den totala andelen elever med examen inom tre år är 82,5 %, vilket placerar gymnasiet i Piteå bland de 5 kommuner i Sverige med högst andel elever med examen inom tre år. Andelen elever som har uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom tre år är 61 %, vilket är en förbättring om 0,6 procentenheter från förra årets statistik.

Elevhälsans personal och rektorer på Strömbackaskolan har genomgått två utbildningar under våren, ”att höja skolans elevhälsokompetens, ett processarbete för likvärdig utbildning” som handlar om att utveckla elevhälsoarbetet i skolan. Utvecklingsarbetet bygger på kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte; samt kursen ”att främja närvaro” via Specialpedagogiska myndigheten.

Utbildningsförvaltningen har beviljats 14,4 mkr för 2020 i riktade medel för att arbeta med likvärdigheten inom grundskolan. Statsbidraget ska användas till att utöka pågående insatser eller genomföra nya insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Utbildningsförvaltningen har utarbetat en åtgärdsplan utifrån de riktlinjer som avses och riktat olika insatser till grundskolan på såväl huvudmänna-, skol- som klassrumsnivå.

Elevantalet på Grans naturbruksgymnasium har minskat något inför höstterminen 2020 och det totala elevantalet ligger nu på knappt 145 elever. Det var fler elever än väntat som avbrutit sina studier under våren 2020, mest troligt på grund av Covid-19 och dess restriktioner som bland annat har inneburit distansundervisning och ett stängt internat.

Magisterutbildningen Forskning och Utveckling i skolan, 60hp, syftar till att stärka verkamma lärares vetenskapliga kompetens samt ge stöd för dem att samverka och delta i praktisknära skolforskning utifrån egna frågor i samverkan med kollegor och forskare. Den första omgången lärare (start aug 2016) har nu efter fyra års deltidsstudier slutfört utbildningen. Som ett resultat av lärarnas insatser finns nu 12 praktisknära forskningsstudier/magisteruppsatser och ett växande intresse för att arbeta i med forskning och utveckling i förskola och skola.

Den vetenskaplig ledaren har tillsammans lärare på Strömbackaskolan utkommit med boken ”Litteratursamtalets pedagogik”. Den baseras på ett aktionsforskningsprojekt som genomförts vid Strömbackaskolan där svensklärare från samtliga skolenheter har varit involverade. Aktionsforskningsprojektet är en del av Piteå kommuns arbete för att möta skollagens krav på att utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Demokrati och öppenhet

Uppfyllt i hög grad

Under första halvåret har 95 anmälningar om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering inom skolväsendet anmälts till Barn- och utbildningsnämnden. Åtta anmälningar från förskolan, tre anmälningar från förskoleklass, 83 anmälningar från grundskolan och en från gymnasiet. I 56 % av fallen är det flickor som blivit kränkta och i 44 % av fallen pojkar. Fyra av fallen rör personal som kränkt barn/elev, i övriga fall rör det sig om barn/elever som kränker varandra. Av uppföljningen framgår att en stor del av kränkningarna sker inom skolans område, exempelvis på skolgården, i matsalen och elevcafé samt i klassrummen. Av inkomna anmälningar framgår att de flesta kränkningarna under perioden skett i mellanstadiet. I 77 % av fallen fick rektorn kännedom om händelsen inom tre dagar.

Det har under perioden inkommit totalt 9 synpunkter; fem klagomål, fyra förslag/annat. Av dessa har fem besvarats, fyra har lämnats in anonymt och därför ej kunnat besvaras. Klagomålen har gällt Resursfördelningsmodellen i förskolan, Uppsägning av fritidshemsplats, Begäran om allmän handling och Epa-traktorkörning. Förslag/annat har gällt lunchkuponger till elever som studerar på distans, att förskolorna är öppna, beslut kring 15 timmars barn och Solanderskolans matsal; samtliga förslag/annat har varit kopplade till Covid-19.

Livsmiljö

Uppfyllt i hög grad

Enligt idrottslärare och elever, duschar endast hälften av eleverna i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet efter idrotten. I februari 2020 monterades fem duschbåsar med dörr i Norrmalmia sporthall. Duschbåsen ger elever total avskildhet under duschningen efter idrotten. Skyddsombuden på samtliga skolor har getts möjlighet att yttra sig och de flesta skolor, om än inte alla, har lämnat synpunkter som varit genomgående mycket positiva. Just nu färdigställs båsen på Strömbackaskolan och v.44 utrustas Hortlaxskolan med stängbara duschbåsar.

Arbetet med att förbättra utemiljön på skolor och förskolor har pågått under ett antal år och under innevarande år pågår arbete med utemiljön vid Backgårdsskolan och förskolan vid Hälsogränd (f.d. hälsocentralen i Norrfjärden). I dessa utemiljöer ingår en ny personalparkering liksom en ny hämta- lämna parkering. Sammantaget bidrar detta till en trafiksäker, väl sammanhållen och väl utrustad utemiljö för alla barn i förskolan och upp till årskurs 3.

Barn- och utbildningsnämnden har fattat beslut om att flytta medel från drift till investering för att bygga om lokaler i Roknäsgränd, syftet är att möta det ökade behovet av förskoleplatser i området. Ombyggnaden beräknas vara klar under mars 2021.

Förberedelser har påbörjats för att flytta en modul till Böle skola där ett första skede handlar det om en omstrukturering av de verksamheter som idag finns på skoltomten. Modulen beräknas vara på plats inför skolstarten läsåret 2021/2022.

En ombyggnad av delar av Norrfjärdens hälsocentral för att rymma 5 förskoleavdelningar pågår. Syftet med detta är att kunna avveckla och flytta in Helgenäs förskola som drabbats av inomhusmiljöproblem under en längre tid.

Arbetet med att skapa en ny f-9 skola i Piteå C har påbörjats, det innebär att Norrmalmsskolan och Christinaskolan slås samman, dels i befintliga lokaler på Christinaskolan och Nolia och dels en tillbyggnad.

Om- och tillbyggnaden av Pitholmsskolan pågår. Under sommaren färdigställdes tillbyggnaden samt ombyggnad av matsalen och gamla aulan, totalt 8 nya klassrum. Arbetet med att renovera mellanstadiebyggnaden pågår och beräknas vara klar under våren 2022.

Inför läsåret 20/21 övergick Strömbackaskolan från sex skolenheter till fem. Skolenhet Frigg avvecklades på grund av ekonomiska begränsningar för att klara av gymnasieskolans budget. Inga program lades ner utan Estetiska programmet och Vård- och omsorgsprogrammet fördelades ut på andra rektorer.

För Grans naturbruksskola har en mjölkrobot installerats under våren och den har avsevärt förbättrat arbetsmiljön och även ökat mjölkproduktionen. Bytet av system för mjölkning och invänjningen av mjölkorna har dock inneburit ett ökat antal personaltimmar under våren men på sikt kommer effektiviseringen att ses i form av bland annat minskning av just personaltimmar.

Åtgärder och uppdrag

Nämnden har inga tidsbegränsade riktade uppdrag eller åtgärder.